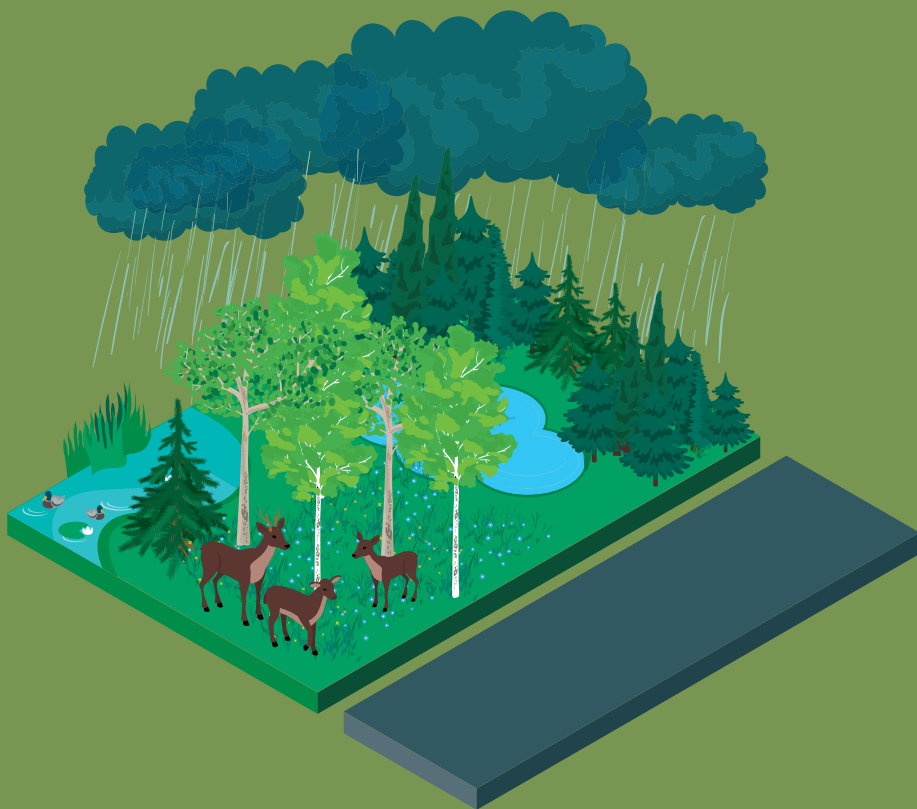

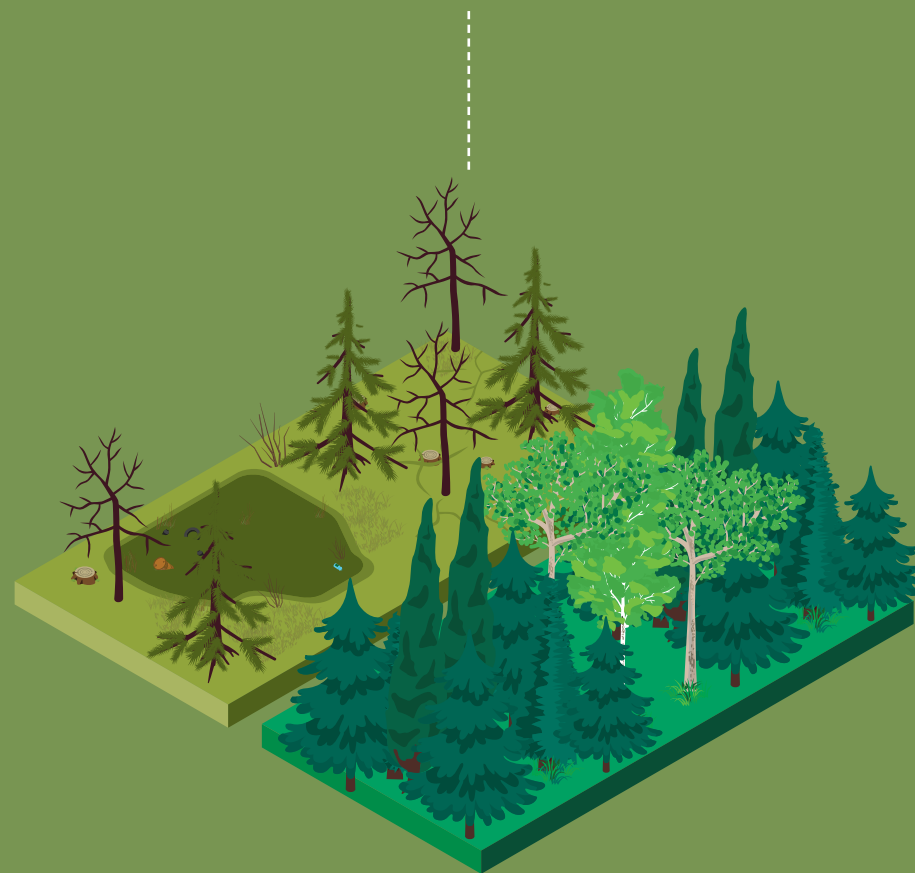
7 z 10 obyvatel

České republiky považuje ochranu klimatu a ochranu vody za nejdůležitější mimoprodukční funkce lesa.

53 % obyvatel

České republiky se domnívá, že lesy v ČR nejsou odolné vůči probíhajícím klimatickým změnám.

Lesy

Lesy v roce 1993

Rozloha lesů

2 628 628 ha

rozloha lesní plochy v ČR

33,3 % rozlohy ČR

Druhá skladba lesa

Jehličnaté

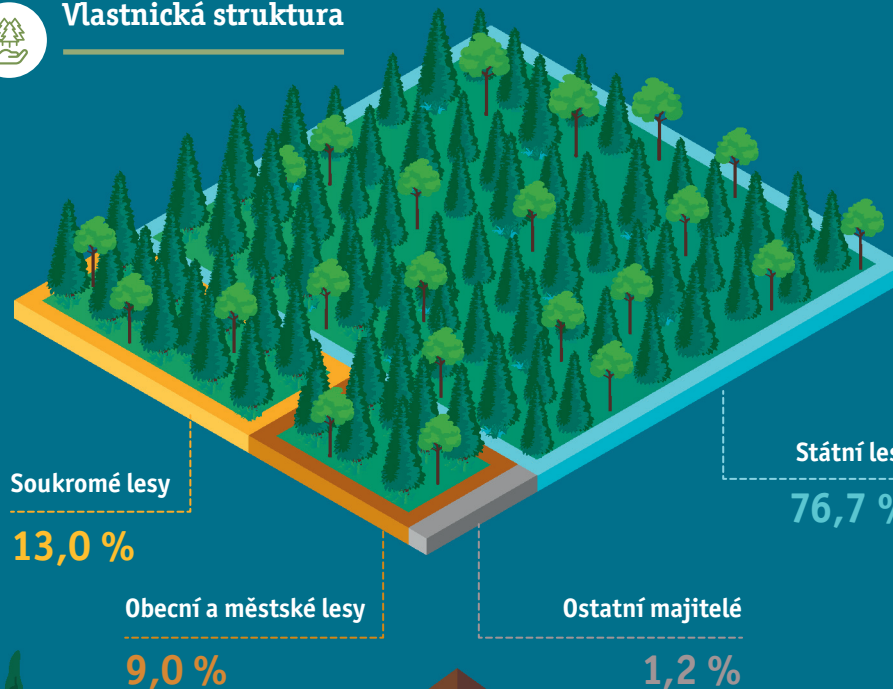
78,5 %

Listnaté

21,5 %

Vlastnická struktura

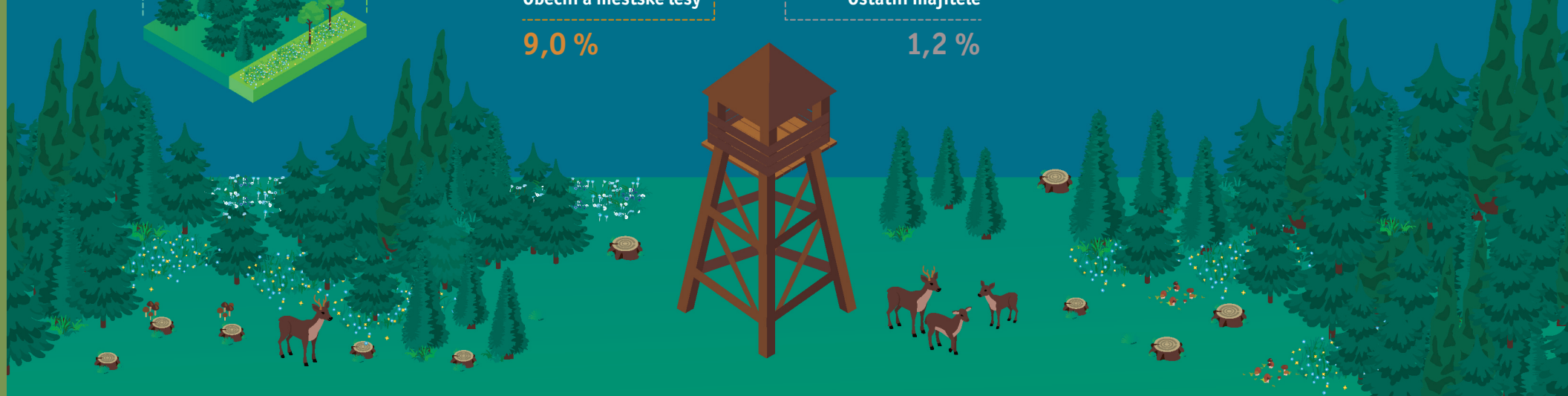
Myslivost a péče o zvěř

6 578 053 ha

rozloha honební plochy

85 929

držitelů platných
loveckých lístků

Vlastnická struktura

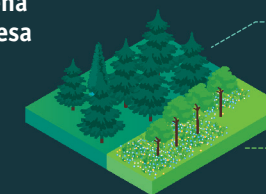
Změny ve vlastnické struktuře lesů probíhaly nejprve v 90. letech 20. století, kdy se část lesů vrátila do soukromého vlastnictví a část lesů dostaly do správy převážně Lesy ČR s. p. a Vojenské lesy a statky ČR s. p. Dále se vlastnická struktura lesů začala výrazně měnit v roce 2013, kdy začal proces církevních restitucí.

Druhá skladba lesa

Druhá skladba lesních porostů se od roku 1993 pomalu přibližuje tzv. doporučené skladbě lesa, která je kompromisem mezi přirozenou skladbou lesa a ekonomickými zájmy.

Doporučená skladba lesa

Jehličnaté

64,4 %

Listnaté

35,6 %

Lesy v roce 2017

Rozloha lesů

2 671 659 ha

rozloha lesní plochy v ČR

33,9 % rozlohy ČR

Druhovú skladbu lesa

Jehličnaté

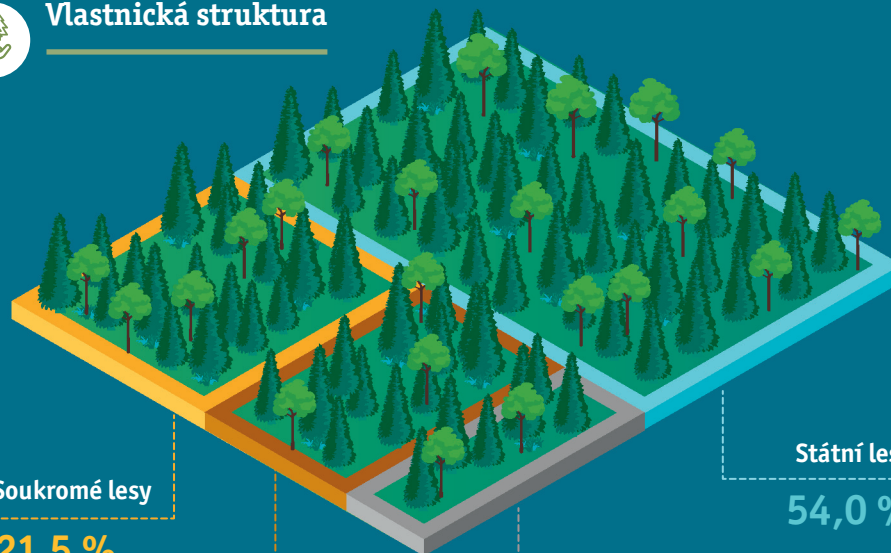
71,9 %

Listnaté

27,0 %

Vlastnická struktura

Státní lesy

54,0 %

Soukromé lesy

21,5 %

Obecní a městské lesy

15,8 %

Ostatní majitelé

8,7 %

Myslivost a péče o zvěř

6 890 552 ha

rozloha honební plochy

90 940

držitelů platných
loveckých lístků

Lesní hospodářský plán

Každý vlastník lesa je povinen každých 10 let vypracovat lesní hospodářský plán. Tento plán mimo jiné stanovuje, jaký má být podíl melioračních a zpevňujících dřevin (např. buk, dub nebo jedle) v porostu, jaké zásahy provádět do 40 let věku porostu atd. a zároveň obsahuje doporučení, jak o les pečovat.

Myslivost a péče o zvěř

Péče o zvěř je tradičně zajišťována myslivci a mysliveckými sdruženími. Jednou z činností je regulace počtu zvěře kvůli přemnožení. Odstřel probíhá v tzv. honitbách. Odstřel mohou provádět pouze držitelé platných loveckých lístků.

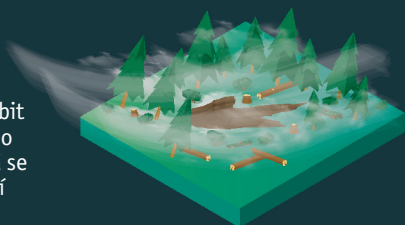
Narušení lesních porostů (disturbance)

Příčinou narušení lesních porostů může být:

Vítr

Silný vítr může způsobit vyvrácení stromu nebo celých porostů, jedná se o nejčastější narušení lesa v ČR.

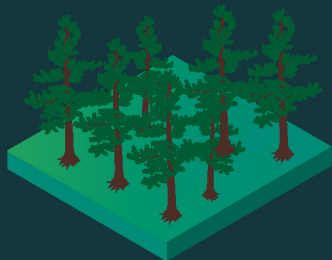
Sucho

Nedostatek vody způsobuje chřadnutí stromů, v některých případech může dojít až k uschnutí stromu.

Invazní druhy rostlin

Jedná se o nepůvodní rostliny, které se velmi rychle rozrůstají a omezují růst a vývoj původních druhů, příkladem může být borovice vejmutovka.

Hmyz

Hmyzí škůdci obvykle napadají některé části stromu, což vede k jeho chřadnutí, případně úhynu. Typickým hmyzím škůdcem je lýkožrout smrkový.

Houby

Dřevokazné houby rozrušují dřevní hmotu stromu, což může vést až k jeho uhynutí.

Umělá obnova versus přirozená obnova

V případě, že byl les narušen působením některé z disturbancí, případně byl vykácen, je vlastník lesa povinen zalesnit vzniklou holinu do dvou let. Vlastníci lesů mohou zalesňovat dvěma způsoby, a to buď les vysázet, nebo nechat les přirozené obnově ze svých vlastních zdrojů semen. V posledních letech rozloha přirozené obnovy stoupá.

Péče o les

Obnovou péče o les nekončí. Les je dále vychováván pomocí prořezávek a probírek. Z hlediska zachování mimoprodukčních funkcí lesa však není vhodné pouze odstranit nekvalitní stromy. Les by měl představovat různorodé prostředí, a tak je například možné ponechat vždy část lesa bez probírek. Pozitivní vliv na lesní biotu má také například ponechání části odumřelého dřeva k zetlení.

Kdy pokácet les?

Ze zákona nelze les pokácet dříve než ve věku 80 let. Staré porosty tvoří stabilní ekosystémy, ovšem v rámci změny druhové skladby směrem k přirozenější je v případě monokultur vhodné volit krátké doby obmýtí. V roce 1990 byla doba obmýtí 112,4 let, v roce 2017 dosahovala 115,1 let.

112,4 let

průměrná doba obmýtí 1990

115,1 let

průměrná doba obmýtí 2017

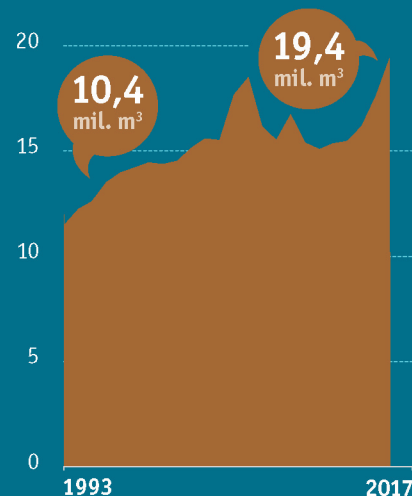

Těžba

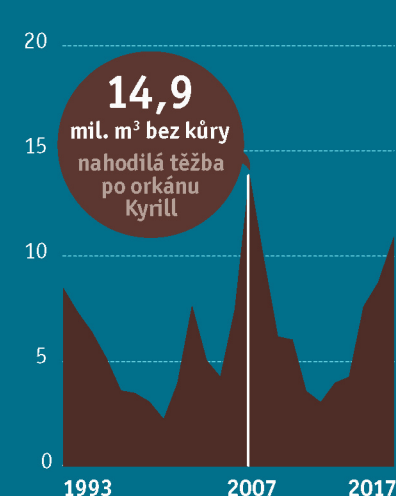
Množství vytěženého dřeva je vymezeno v lesním hospodářském plánu – tzv. plánovaná těžba. Vytěžené množství je ale také ovlivněno působením abiotických a biotických činitelů (např. disturbance), pak se jedná o tzv. těžbu nahodilou. Těžbu lze provádět různými způsoby. Obecně však platí, že v zájmu vyvážení produkčních a mimoprodukčních funkcí lesa je žádoucí přechod od tvorby holin k těžbě, která napodobuje přirozené disturbance.

Celková těžba | mil. m³ bez kůry

Nahodilá těžba | mil. m³ bez kůry

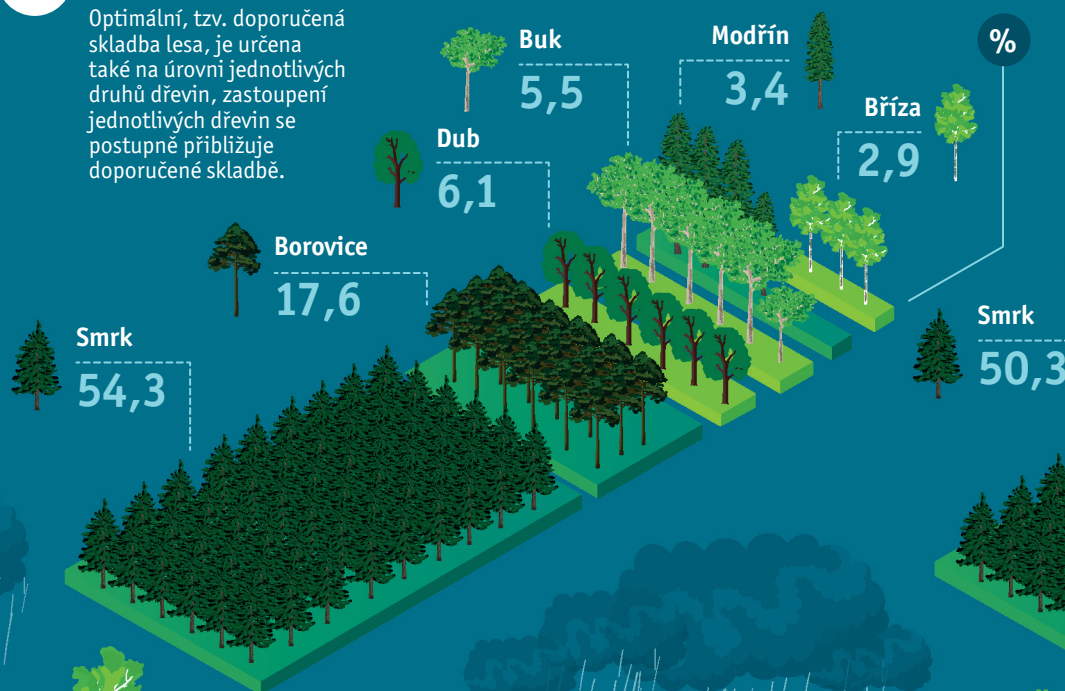

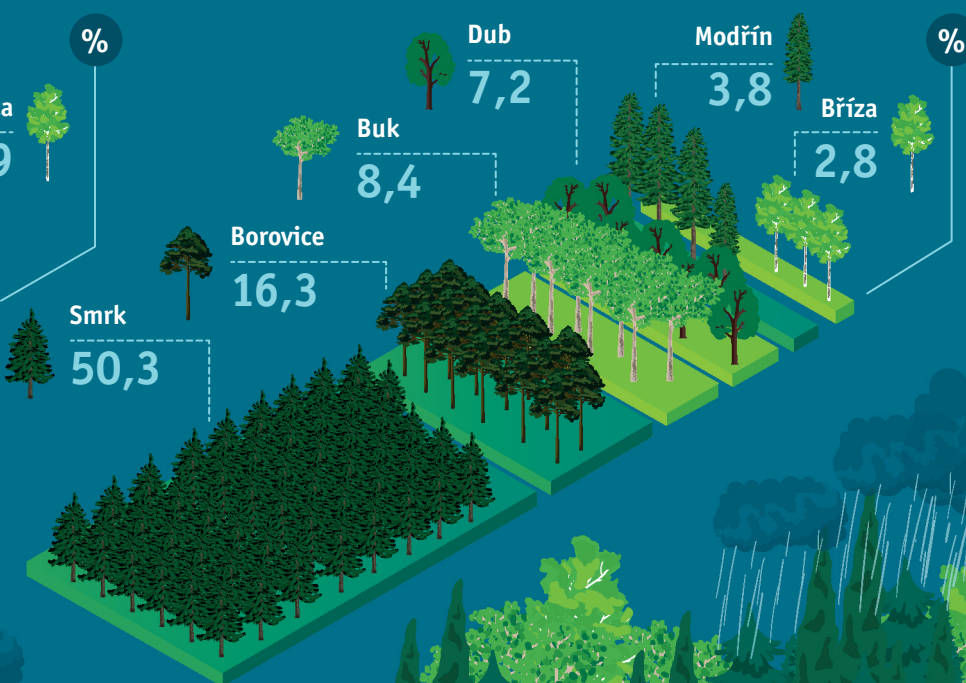
Druhová skladba lesa

Optimální, tzv. doporučená skladba lesa, je určena také na úrovni jednotlivých druhů dřevin, zastoupení jednotlivých dřevin se postupně přibližuje doporučené skladbě.

Lesy v roce 1993

Lesy v roce 2017

Ekosystémové služby lesa

Lesní ekosystémy poskytují mnoho ekosystémových služeb. Obecně platí, čím stabilnější lesní ekosystém, tím větší rozsah ekosystémových služeb.

Ekosystémové služby zásobovací

Kromě dřeva, které nachází využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti, lesy poskytují také např. lesní ovoce a houby.

Zvěř v lesích

I přes navýšení počtu odlovených kusů spárkaté zvěře její jarní stavy narůstají a nedaří se tak snižovat škody způsobené touto zvěří na lesních porostech, zemědělských plodinách a pozemcích.

Jarní stav spárkaté zvěře

1993

350 674 ks

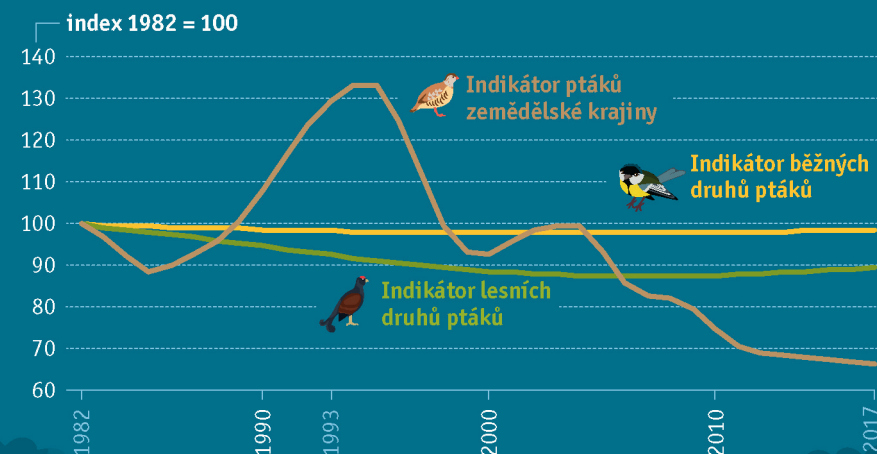
2017

451 387 ks

Ptáci v lesích

Početnost populací lesních druhů ptáků od roku 1993 do roku 2010 klesala, od roku 2010 zůstává na stejné úrovni. Mezi příčiny úbytku lesních ptáků patří mimo jiné nedostatek hnízdních biotopů, jako jsou keře nebo dutiny starých stromů, a úbytek hmyzu jako potravy těchto ptáků.

Lesní plody

Sběr hub patří mezi oblíbené činnosti obyvatel ČR.

Houby

průměrný dlouhodobý sběr

22,7
tis. t ročně

nejméně
13,5 tis. t
v roce 2003

nejvíce
33,0 tis. t
v roce 2013

Oblíbený je také sběr lesního ovoce. Mezi nejoblíbenější plody patří borůvky a maliny.

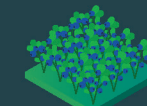
Borůvky

průměrný dlouhodobý sběr

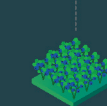

9,3
tis. t ročně

nejvíce
15,0 tis. t
v roce 1995

nejméně
4,6 tis. t
v roce 2008

Maliny

průměrný dlouhodobý sběr

3,1
tis. t ročně

nejvíce
5,8 tis. t
v roce 1995

nejméně
1,0 tis. t
v roce 2009

Ekosystémové služby regulační

Kořeny stromů zpevňují půdu, která je pak odolná proti ztrátám a dokáže zadržet velké množství vody. Díky tomu lesy zmírňují sucho a působí také jako protipovodňové opatření. Zároveň lesy zmírňují teplotní výkyvy v krajině a poskytují příjemnější mikroklima než zastavěné území či zemědělská krajina.

Ekosystémové služby podpůrné

Lesy se podílejí na složení vzduchu pomocí fotosyntézy, při které se uvolňuje kyslík, a také se podílejí na zachytávání nečistot z ovzduší.

Ekosystémové služby kulturní

Lesy mají také význam estetický, rekreační i duchovní, proto se v nich lidé rádi pohybují.

